

RIKTLINJE

Riktlinje för
**GOD EKONOMISK
HUSHÅLLNING**

Dokumentnamn
Riktlinje för god ekonomisk hushållning

Dokumenttyp
Riktlinjer

Fastställd/upprättad
2025-12-16

Diarienummer
KS/2025:526

Giltig till
Tills vidare

Dokumentansvarig/processägare
Budgetchef, Redovisningschef

Beslutsinstans
Kommunfullmäktige

Dokumentet gäller för
Kommunfullmäktige

Tidigare revidering, datum och diarienummer
2023-04-03 KS/2023:145

Innehåll

Inledning	4
Syfte	4
God ekonomisk hushållning i Sigtuna kommun	4
Utvärdering av god ekonomisk hushållning.....	5
Balanskrav.....	5
Riktlinjer för resultatreserv i Sigtuna kommun	6
Reservering i resultatreserv	6
Inspråktagande av resultatreserv	6
Riktlinjer för resultatutjämningsreserv i Sigtuna kommun.....	7
Uppföljning.....	8

Inledning

Enligt kommunallag (2017:725) 11 kapitlet 1§ ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom juridiska personer, det vill säga kommunala bolag, kommunala föreningar och stiftelser. Kommunfullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen.

God ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomi och verksamhet både i ett kortare och i ett långt perspektiv. Om kostnaderna i ett längre perspektiv överstiger intäkterna innebär det att kommande generationer får betala för denna överkonsumtion. Normalt sett ska ekonomin visa på ett positivt resultat på en nivå som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller av hög upplåning för kommunens investeringar.

Om kommunen har en resultatreserv ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den. Regler om resultatreserv (RER) är införda med lag (2023:642) om ändring i kommunallagen (2017:725) som gäller från 1 januari 2024. Enligt kommunallagen får kommuner reservera medel i en RER för att täcka hela eller delar av negativt balanskravsresultat. RER ska användas för att en god ekonomisk hushållning uppnås.

Syfte

Bakgrunden till riktlinjen är att uppfylla kommunallagens krav på att en kommun ska ha en beslutad riktlinje för god ekonomisk hushållning, som också omfattar hanteringen av RER. Riktlinjen syftar även till att definiera vad som avses med god ekonomisk hushållning i Sigtuna kommun.

God ekonomisk hushållning i Sigtuna kommun

Ett av grundkraven i kommunallagen är att budgeten ska upprättas med ett positivt resultat. Men det räcker inte att intäkterna täcker kostnaderna, eftersom detta på längre sikt urgröper kommunens ekonomi. Varje generation ska själv bära sina egna kostnader för den service som den konsumerar. Det innebär att nuvarande generation inte ska behöva betala för det som en tidigare generation har förbrukat. Det innebär också att nuvarande generation i normalfallet inte ska behöva betala för framtida förbrukning.

Kommunens mål för god ekonomisk hushållning är att Sigtuna kommun ska ha en ansvarsfull, stabil och långsiktig ekonomi där gott resultat och hög måluppfyllelse skapar utrymme för verksamhetsutveckling. En förutsättning för att nå målet är att Sigtuna kommun har en god ekonomisk hushållning där det årliga resultatet exklusive exploateringsvinster över tid överstiger intäkterna från skatter och statsbidrag med minst 2 procent. Kommunens ekonomi ska vara i balans och oberoende av engångsintäkter.

Kommunerna ansvarar för en stor del av den samhällsservice som finns och är enligt lag skyldiga att bedriva vissa verksamheter. Finansiering sker främst via skatter och bidrag. Målet är att verksamhet ska bedrivas på ett sätt där intäkter överstiger

kostnader över tid med den största möjliga nytta för skattebetalarnas pengar utifrån politiska prioriteringar.

Mål för verksamhet ska tydliggöra omfattning, kvalitet och effektivitet inom givna ekonomiska ramar och kopplas till kommunfullmäktiges mål. Målen ska ha ett tydligt fokus på nyttan för kommuninvånarna.

Sigtuna kommun eftersträvar en god ekonomisk hushållning där nämnderna och styrelserna håller budgetramarna, utvecklar arbetssätt för att löpande följa upp och prognostisera volymutvecklingen i verksamheten samt skapar handlingsberedskap för förändringar.

I samband med budgeten anges finansiella mål för ekonomin som är av betydelse för god ekonomisk hushållning och som säkrar en långsiktig hållbar ekonomi med god ekonomisk hushållning. Kommunen ska ha en finansiell styrka som ger förutsättningar för en utveckling med bibehållen finansieringsstruktur, och en väsentlig del är att generera ett kassaflöde som klarar investeringar utan att försämra den finansiella styrkan.

Kommunen är en politiskt styrd organisation. Transparens kring regler och beslutfattande process samt uppnått resultat är viktigt för utvärdering av organisationens effektivitet. Transparensen upprätthålls genom att tillgängliggöra och kommunicera resultat av planering och uppföljning av kommunens verksamhet. Syfte med det är att stärka medborgarnas insyn i och förtroende för verksamheten

Utvärdering av god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning uppnås när kommunens finansiella mål och mål för verksamheten är uppfyllda. Prognos av måluppfyllelse på helårsbasis sker i samband med delårsrapport per april och per augusti. Utvärdering av måluppfyllelse och god ekonomisk hushållning genomförs i årsredovisningen.

Balanskrav

Innebörd av balanskrav är att budget ska upprättas så att intäkter överstiger kostnader samtidigt som utfall av balanskravsresultat ska vara positivt.

Vid årsredovisning ska en balanskravsutredning upprättas, förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om det. I balanskravsutredningen ska det framgå vilka justeringar av årets resultat som har gjorts för att beräkna "Årets resultat efter balanskravsjusteringar" samt "Årets balanskravsresultat" efter justering för eventuell reservering till eller ianspråktagande från resultatreserv (RER)/resultatutjämningsreserv (RUR).

Balanskravsjustering innebär att vissa poster inte ska beaktas vid beräkning av årets resultat. Beräkningsmetod för att ta fram resultat efter balanskravsjustering och balanskravsresultat anges i 10§ 11 kap LKBR samt rekommendation från Råder för kommunal bokföring och redovisning RKR R15 Förvaltningsberättelse. Om medel från resultatreserv eller resultatutjämningsreserv använts ska redogörelse finnas i förvaltningsberättelsen till vad och varför medlet använts.

I förvaltningsberättelsen ska även en redovisning av reglering av balanskravsresultat göras om det finns ett negativt resultat som ska återställas.

Ett negativt balanskravsresultat ska regleras under närmast följande tre åren.

Kommunfullmäktige ska besluta om en åtgärdsplan för hur denna reglering ska ske. Beslut om regleringen ska fattas senast i budgeten den tredje året efter att ett negativt balanskravsresultat uppstod. Om kommunfullmäktige har beslutat att inte återställa negativt balanskravsresultat eller att överställa det över en längre tid på grund av synnerliga skäl åberopas ska upplysning om det lämnas i förvaltningsberättelsen.

Delårsrapport ska innehålla en bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognos i enlighet med RKR R17 Delårsrapport.

Riktlinjer för resultatreserv i Sigtuna kommun

Regler om resultatreserv (RER) är införda med lag (2023:642) om ändring i kommunallagen (2017:725) som gäller från 1 januari 2024, det vill säga från och med räkenskapsåret 2024. Syftet med RER enligt kommunallagen är att uppnå målet om en god kommunal hushållning.

RER kan användas med en högre flexibilitet jämfört med resultatutjämningsreserv. Resultatreserv kan användas för att täcka vissa särskilda, planerade kostnader ett enskilt år, exempelvis till följd av nödvändig omstrukturering av verksamhet för att på sikt nå en god ekonomisk hushållning. RER bör även kunna användas vid oförutsedda kostnadsökningar eller intäktsbortfall, så länge det bidrar till att uppnå god ekonomisk hushållning i enlighet med denna riktlinje.

RER redovisas i balansräkningen och är en del av eget kapital i kommunen. Reservering och ianspråktagande av RER redovisas i balanskravsutredningen.

Reservering i resultatreserv

Enligt 11 kap 14§ kommunallagen får reservering till RER göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar enligt 11 kap 10§ lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) som överstiger:

1. En procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämnning, eller
2. Två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämnning, om kommunen har ett negativt eget kapital inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.

Storlek av RER efter reservering är begränsad enligt kommunallagen till ett belopp som motsvarar högst fem procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämnning.

Ianspråktagande av resultatreserv

RER har i syfte att på sikt nå god ekonomisk hushållning. Ianspråktagande av medel från en RER ska därför utgå från vad som avses med god ekonomisk hushållning.

RER innebär att kommunen har möjlighet att bygga upp en reserv under goda tider för att senare kunna nyttja denna under sämre tider, under vissa förutsättningar. Dessa förutsättningar kan vara en tillfälligt svag skatteunderlagsutveckling, tillfälliga

kostnader till följd av konjunktursvängningar, omstrukturering av verksamhet eller andra tillfälliga oförutsedda kostnadsökningar och tillfälligt oförutsett intäktsbortfall.

Om balanskravsresultatet är negativt får reserven användas för att nå upp till ett nollresultat eller så långt som RER räcker.

Som undantag kan kommunfullmäktige fatta beslut om att upprätta budget med underskott som finansieras med ianspråktagande av RER eller om det finns synnerliga skäl.

Kommunfullmäktige fattar beslut i samband med behandling av årsredovisningen om reservering till RER och om ianspråktagande av RER. Detta efter en slutlig avstämning i bokslutet av hur mycket som finns att ta i anspråk från RER och hur mycket som behöver disponeras för att balanskravsresultatet ska bli noll.

Beslut i budget om reservering till, eller ianspråktagande av, RER kan revideras vid bokslut när utfallet är känt. Eftersom resultatet kan förändras mellan budget och bokslut till följd av förändrade skatteintäkter, är det rimligt att ett nytt beslut om faktisk reservering eller ianspråktagande till reserven fattas vid bokslut.

Riktlinjer för resultatutjämningsreserv i Sigtuna kommun

Från och med 1 januari 2024 avvecklas resultatutjämningsreserv (RUR). Det är tillåtet att ha den kvar och att nyttja den till utgången av år 2033. Reservering av medel till RUR kunde göras sista gången i samband med bokslut och årsredovisning 2023. Från och med 01 januari 2024 kan endast ianspråktagande av medel från RUR ske. Kvarvarande medel i resultatutjämningsreserven ska upplösas i eget kapital i slutet av övergångsperioden. Ianspråktagandet sker i enlighet med sedan tidigare beslutade riktlinjer, se nedan.

Tidigare fanns det i kommunallagen en möjlighet att reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Det främsta syftet med en resultatutjämningsreserv är att kommunen i balanskravsutredningen ska få möjligheter att utjämna intäkter över tid och därigenom få bättre förutsättningar att möta effekterna av konjunkturvariationer. Med RUR kan kommunen vid en tillfällig intäktsdämpning undvika kortsiktiga neddragningar i verksamheter.

Om en kommun har byggt upp en resultatutjämningsreserv så får hela eller delar av behållningen räknas in i budgeten för att täcka upp om de beräknade intäkterna är lägre än kostnaderna ett år då de prognostiserade skatteintäkterna ökar svagt till följd av en svag samhällsekonomisk utveckling. Förutsättningen är att en reserv byggs upp tidigare år.

- Reservering till resultatutjämningsreserv får göras om Sigtuna kommuns finansiella mål är uppfyllt, dvs om resultatet är minst två procent av summan skatter och statsbidrag. Beslut om att tillföra resurser fattas av kommunfullmäktige i det ordinarie årsredovisningsärendet. Resultatutjämningsreserven storlek bör begränsas då den endast är avsedd att möta de naturliga konjunkturvariationer lagstiftaren avsett.

- Beslut om reservering till eller ianspråktagande av resultatutjämningsreserv fattas av kommunfullmäktige i samband med budget men kan revideras vid

bokslut när utfallet är känt. Eftersom resultatet kan förändras mellan budget och bokslut till följd av förändrade skatteintäkter, är det rimligt att ett nytt beslut om faktisk reservering eller ianspråktagande av reserven tas vid bokslut.

- Resultatutjämningsreserven i Sigtuna kommun får användas det år prognosen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket nästkommande år understiger den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren.

Resultatutjämningsreserven finns inte med i resultaträkningen utan hanteras i den till bokföringen sidoordnade balanskravsutredningen. I balansräkningen specificeras RUR som en delpost i Eget kapital.

Uppföljning

Kommunfullmäktige beslutar om riktlinjen. Kommunstyrelsen följer löpande upp riktlinjen och föreslår vid behov revideringar.